

Teaching Guide				
Identifying Data				2016/17
Subject (*)	Lingua e Cultura Clásica	Code	613G02006	
Study programme	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	First	FB	6
Language	Galician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Filoloxía Española e Latina			
Coordinador	Ferraces Rodriguez, Arsenio	E-mail	a.ferraces@udc.es	
Lecturers	Ferraces Rodriguez, Arsenio	E-mail	a.ferraces@udc.es	
Web				
General description	Estudo da lingua latina e de outros aspectos da cultura latina da Antigüidade, con especial atención á comprensión, explicación e tradución de textos.			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A13	Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A29	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
Coñecer as técnicas de análise lingüística e literaria aplicables ao campo da Filoloxía Latina, así como a terminoloxía propia desta disciplina	A1 A29	B1	C3
Aplicar as técnicas de análise lingüística e literaria a textos literarios latinos	A2	B7	
Coñecer aspectos relevantes da cultura latina e da súa pervivencia na civilización occidental	A13	B8	C4
Sintetizar e valorar criticamente información especializada relativa ao campo dos estudos latinos	A11	B7	
Utilizar recursos bibliográficos, bases de datos e ferramentas de procura de información, adquirindo capacidade de autoformación no campo dos estudos latinos	A11	B1 B3	C3
Relacionar os contidos específicos desta materia cos de outras áreas e disciplinas, principalmente a gramática histórica e a historia da literatura galega	A14	B5	C4

Organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva	B6
Apreciar a diversidade	B8

Contents	
Topic	Sub-topic
1 Instrumentos para o estudo da civilización latina e o seu legado	1.1 Principais recursos bibliográficos para o estudo da cultura clásica e da lingua latina 1.2 Outros recursos dispoñíbeis na web
2 Morfoloxía nominal da lingua latina I	2.1 Concepto de caso e de declinación 2.1 A flexión dos substantivos 2.2 A flexión dos adxectivos
3 Morfoloxía nominal da lingua latina II	3.1 A flexión dos pronomes pessoais 3.2 A flexión dos pronomes demostrativos 3.3 A flexión dos pronomes fóricos 3.4 A flexión do pronome relativo
4. Morfoloxía verbal da lingua latina	4.1 As formas do tema de presente 4.2 As formas do tema de pasado 4.3 As formas da voz pasiva 4.4 Infinitivos, xerundios e participios
5 Sintaxe da lingua latina I: a oración simple e a oración de relativo	5.1 Funcións e usos dos casos 5.2 Sintagmas preposicionais 5.3 As oracións de relativo
6 Sintaxe da lingua latina II: a subordinación substantiva	6.1 As oracións de infinitivo (Acl) 6.2 As oración subordinadas substantivas sindéticas (conxuncións quod, ut, ne)
7 Sintaxe da lingua latina III: A subordinación adverbial	7.1 Oracións causais 7.2 Oracións temporais 7.3 Oracións finais 7.4 Oracións consecutivas 7.5 Oracións condicionais 7.6 Oracións concesivas

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Objective test	A29 B1 B6	2	16	18
Document analysis	A1 A2 A11 B5 B7 C3	22	44	66
Guest lecture / keynote speech	A1 A13 A14 B3	22	22	44
Workbook	A13 B8 C4	0	20	20
Personalized attention		2	0	2

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Objective test	Unha vez rematado o período de clases, os estudantes farán un exercicio sobre as cuestións desenvolvidas na totalidade do temario. A proba terá fundamentalmente carácter práctico e estará orientada a comprobar o grado de coñecemento e de dominio da materia polo alumno.
Document analysis	Exercicios de lectura, comprensión, análise e comentario lingüístico e de contido de textos latinos, poñéndoos en relación, cando sexa oportuno, coas linguas modernas, así como coa cultura e a civilización actuais.

Guest lecture / keynote speech	Exposición por parte do profesor de contidos relativos a cada un dos temas e subtemas co apoio de documentación adicional en formato impreso ou dixital.
Workbook	Lectura por conta do estudante de material específico relativo á cultura clásica e á súa pervivencia seguindo as instrucións proporcionadas polo profesor. O alumno terá que explicar na aula, en exposición pública, algún aspecto do texto ou do tema que lle fose asignado previamente polo profesor.

Personalized attention

Methodologies	Description
Document analysis	O estudante poderá asistir a tutorías individuais coa finalidade de resolver dúbidas e planificar estratexias de resolución de problemas. Para evitar esperas innecesarias, recoméndase, aínda que non é obrigatorio, concertar unha cita co profesor. De ser necesario, a cita non terá por qué limitarse ó horario de tutoría establecido oficialmente. O profesor intentará acomodarse ás necesidades do alumno, sempre que non llo impidan as súas restantes obrigas docentes e investigadoras. Salvo excepcións xustificadas ou casos de urxencia maior, as tutorías terán lugar de maneira individual e presencial, non a través do correo electrónico. A eventual entrega de traballos ó profesor deberá facerse tamén persoalmente. Calqueira entrega non feita por esta vía, por exemplo deixando material en conserxería ou no casilleiro do profesor, non será tida en conta no proceso de avaliación.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Document analysis	A1 A2 A11 B5 B7 C3	As diversas actividades de análise e comentario de textos faranse en sesións presenciais de carácter práctico. Para obter a puntuación deste apartado o alumno non poderá acumular máis dun trinta por cento de faltas de asistencia a clase, que serán controladas mediante sinatura diaria. A nota deste apartado obterase pola participación activa na aula así como por eventuales controles periódicos de contidos.	40
Workbook	A13 B8 C4	O estudante dará conta das lecturas obrigatorias que fosen propostas polo profesor.	10
Objective test	A29 B1 B6	Proba escrita individual de carácter práctico que se efectuará unha vez rematado o período de clases. Constará de dúas partes: a primeira conterá exercicios sobre cuestións básicas de morfoloxía e de sintaxe latinas e dará lugar ó corenta por cento da nota deste apartado; a segunda parte, que aportará o sesenta por cento restante, consistirá na explicación da lingua e do contido dun ou de varios textos latinos propostos polo profesor. Este especificará se o alumno debe ou non efectuar a tradución do texto ó galego ou ó castelán. En ningún caso recibirá puntuación unha resposta que non se ataña estritamente á pregunta realizada. Non será posible superar a materia se na parte relativa a morfoloxía e sintaxe latina non se acadada un mínimo de cinco puntos sobre dez. Unha vez acadada esta puntuación sumarase a puntuación que lle corresponde á explicación dos textos latinos, así como a do apartado de lecturas e de análise de fontes documentais.	50

Assessment comments

As actividades presentadas por escrito, incluídas as probas finais, deben cumprir cos oportunos estándares de corrección lingüística, estar redactadas de maneira clara e carecer de faltas de ortografía. O non cumprimento destas condicións será tido en conta negativamente na puntuación da proba respectiva. Os estudantes que non aprobasen a materia na oportunidade de xuño poderán repetir en xullo o exercicio de lecturas e a proba obxectiva coas mesmas condicións e porcentaxes ca na oportunidade de xuño. Para o corenta por cento restante da nota -é decir, para a parte de 'análise de fontes documentais'- disporán dun apartado específico relacionado coa materia explicada na aula. Para esta parte o profesor propondrá preferentemente exercicios prácticos do mesmo tipo e de similar dificultade ca os realizados na actividade docente diaria. Os exercicios de análise sintáctica, no seu caso, deben consistir nunha explicación razonada, e ben redactada, por parte do alumno. Non estará permitido o emprego de abreviaturas nin de suliñados debaixo do texto latino analizado. O mesmo principio é válido para aqueles casos en que sexa necesario efectuar a tradución dun texto latino ó galego ou ó castelán.

De non realizar a proba obxectiva prevista o estudante será cualificado como Non Presentado.

Sources of information

Basic	- George Hacquard (2008). Guía de la Roma antigua. Atenea - J.M. Baños Baños (2009). Sintaxis del latín clásico. Madrid. Liceus - Tomás González Rolán e Lisardo Rubio (1985). Nueva gramática latina. Madrid - Lisardo Rubio (1995). Nueva sintaxis latina simplificada. Madrid. Ediciones Clásicas - J. Molina Yévenes (1993). Iniciación a la fonética, fonología y morfología latinas. Barcelona The Classics Page http://www.thelatinlibrary.com/classics.html Recursos para la literatura clásica (USAL) http://clasicas.usal.es/portal_recursos/index.php?option=com_content&view=category&id=12&Itemid=16 Interclassica (Univ. de Murcia) http://interclassica.um.es/Analecta_Malacitana(Univ.Málaga) http://www.anmal.uma.es/anmal/recursos0.htm Ludus litterarius http://www.luduslitterarius.net/Resumos de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/lagrama.htm Exercicios de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/latin.htm Traducións castelás da Eneida (Traducción de Eugenio de Ochoa) (Traducción de Eugenio de Ochoa) (Traducción de Eugenio de Ochoa) Traducións inglesas da Eneida http://www.gutenberg.org/catalog/world/readfile?fk_files=722084 (Dryden) http://www.bibliomania.com/0/2/173/1106/frameset.html A Eneida na Wikipedia http://en.wikipedia.org/wiki/Aeneid http://es.wikipedia.org/wiki/Eneida http://gl.wikipedia.org/wiki/Eneida http://pt.wikipedia.org/wiki/Eneida
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

É imprescindible que os estudantes teñan coñecementos asentados sobre o morfoloxía e a sintaxe da linguas en xeral, e en particular do galego e do castelán, así como unhas nocións básicas acerca do funcionamento do sistema morfolóxico da lingua latina.

(*The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.